

КОЛОЧИНСЬКА КУЛЬТУРА — археологічна культура. Датована серед. 5 — 7 ст. Виокремив Е. Симонович після опрацювання результатів проведених 1955–60 розкопок городища Колочин поблизу м. Гомель (Білорусь). Поширена у Пн.-Сх. Україні та сусід. областях РФ і Білорусі. Осн. пам'ятки на території України: Великі Будки (див. [Великобудківський скарб](#)), Кудлаївка, Заяр'я, Вигори 1 і 2, Роїще, Олександрівка 1. Поселення носіїв К. к. здебільшого розташ. на краю першої надзаплав. тераси, рідше — на дюнах у заплаві. Відомі кілька великих городищ, серед яких повністю розкопане Колочин 1 (по периметру забудоване дерев'яними спорудами стовпової конструкції, що водночас були укріпленнями). Житла — переважно квадратні у плані напівземлянки пл. 11–24 м² зруб. або каркасно-стовп. конструкцій із центр. опор. стовпом і вогнищем, поховал. обряд — трупоспалення на стороні у ґрунт. (інколи курган.) могильниках. У захороненнях, окрім посуду, знайдено металеві прикраси й наконечники списів. Кераміка представлена ліпними горщиками й корчагами слабопрофільов., опуклобоких та циліндроконіч. форм, глиняними сковородами. Серед знарядь праці переважають залізні серпи, ножі, рибал. гачки. Прикраси (різні типи пальчастих фібул, пряжок і

деталей ремня, браслети, шийні гривни тощо) виготовлені з бронзи, рідше — срібла (загалом близькі до т. зв. старожитностей антич.). К. к. виникла на основі [київської культури](#) і стала одним із компонентів формування [волинцівської культури](#). Її носіями, ймовірно, були угруповання ранньоістор. слов'ян (венеди), а також окремі балт. племена, які мешкали на Пн. цього культур. ареалу (близькі до насел. культур типу Тушемлі та Банцерівщини).

Рекомендована література

1. Симонович Э. А. Городище Колочин I // Мат. и исследования по археологии СССР. Москва; Ленинград, 1963. № 108;
2. Горюнов Е. А. Ранние этапы истории славян Днепровского Левобережья. Ленинград, 1981;
3. Третьяков П. Н. По следам древних славянских племен. Ленинград, 1982;
4. Терпиловський Р. В., Шекун О. В. Олександрівка I – багатощарове ранньослов'янське поселення біля Чернігова. Чг., 1996.

[Р. В. Терпиловський](#)

Бібліографічний опис:

Колочинська культура / Р. В. Терпиловський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-3114>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).